

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH,
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII ORAZ UZALEŻNIENIOM
BEHAWIORALNYM
NA TERENIE MIASTA I GMINY KOLBUSZOWA
NA 2022 ROK.**

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Przeciwdziałania Narkomanii oraz Uzależnieniom Behawioralnym jest oparty na art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021r., poz. 1119 z późn.zm.). Obowiązek ten wynika także z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz.2050 z późn.zm.).

Zgodnie z ich treścią zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje powstrzymanie się od spożywania alkoholu. Priorytetem powinna być również działalność profilaktyczna, wychowawcza i informacyjna, ograniczanie dostępności do alkoholu, leczenie, rehabilitacja oraz reintegracja osób uzależnionych od alkoholu, zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie.

Przy opracowaniu PROGRAMU uwzględnione zostały wskazówki wynikające z *Rekomendacji do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.*

Samorządy lokalne są m.in. zobowiązane do realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii w Polsce obejmujących m.in. promocję zdrowia psychicznego, promocję zdrowego stylu życia, informowanie o szkodliwości środków odurzających i substancji psychotropowych oraz działalność interwencyjną.

Finansową podstawę realizacji programu stanowią dochody gminy z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. z późniejszymi zmianami.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii oraz Uzależnieniom Behawioralnym na terenie miasta i gminy Kolbuszowa może być modyfikowany w przypadku uzasadnionych potrzeb związanych z zapobieganiem i rozwiązywaniem problemów uzależnień po uzyskaniu pozytywnej opinii Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W zależności od charakteru zgłaszanych zmian wymagane są także opinie innych organów oraz stosowna uchwała Rady Miejskiej w Kolbuszowej.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii oraz Uzależnieniom Behawioralnym na 2022 rok Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kolbuszowej oraz innych osób pracujących w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień behawioralnych powinien szczególny nacisk położyć na dzieci i młodzież, gdyż są grupą wymagającą intensywnych oddziaływań profilaktycznych. Środowisko szkolne wywiera ogromny wpływ na rozwój fizyczny, emocjonalny i społeczny dzieci i młodzieży, stąd jego kształtowanie może sprzyjać zdrowiu psychicznemu.

Nie przeprowadzono pełnej diagnozy potrzeb środowiska. Wzięto jednak pod uwagę informacje zwrotne uzyskane podczas rozmów z niektórymi nauczycielami, dyrektorami szkół i przedszkoli miasta i gminy Kolbuszowa oraz informacje zgłaszane przez członków Komisji i przedstawicieli różnych instytucji uczestniczących w realizacji procedury Niebieskiej Karty.

I. CELE PROGRAMU

- 1) rozpoznawanie problemów związanych z nadużywaniem alkoholu, substancji psychoaktywnych oraz uzależnieniami behawioralnymi, a także podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia negatywnych skutków uzależnień,
- 2) psychoedukacja, w tym informowanie o zdrowotnych, społecznych i prawnych konsekwencjach nadużywania oraz podejmowania innych zachowań ryzykownych,
- 3) w celu poprawy bezpieczeństwa środowiska rodzinnego, przeciwdziałanie aktom przemocy domowej i środowiskowej,
- 4) promocja zdrowego stylu życia, adresowana przede wszystkim do dzieci i młodzieży,
- 5) aktywizowanie środowisk prowadzących działalność sprzyjającą promowaniu stylu życia wolnego od alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych i patologicznych zachowań,

- 6) współpraca z placówkami prowadzącymi terapie i motywowanie osób uzależnionych do podejmowania leczenia odwykowego,
- 7) wsparcie osób współuzależnionych,
- 8) objęcie pomocą jak największej grupy odbiorców / dzieci i młodzieży/ oraz ich rodziców i nauczycieli.

II. ZADANIA I DZIAŁANIA PROGRAMOWE

1 . Profilaktyka i promocja zdrowego stylu życia:

- A. Współfinansowanie organizacji i realizacji lokalnych działań profilaktycznych na szczeblu gminnym oraz udział w ogólnopolskich kampaniach.
- B. Zabezpieczenie środków finansowych na realizację programów, przedstawień teatralnych, spektakli, koncertów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, spotkań z osobami dającymi świadectwo wyjścia z różnego rodzaju nałogów.
- C. Organizowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego poprzez upowszechnianie sportu wśród dzieci i młodzieży oraz współfinansowanie organizacji konkursów i imprez o charakterze sportowo-rekreacyjnym popularyzujących zdrowy styl życia.
- D. Wspieranie inicjatyw formalnych grup młodzieżowych, stowarzyszeń oraz innych podmiotów propagujących zdrowy styl życia. Udzielanie im porad oraz dofinansowania do zorganizowanych wyjazdów, imprez, kampanii, konkursów. Upowszechnianie materiałów informacyjno – edukacyjnych z zakresu promocji zdrowia i szeroko pojętej profilaktyki.
- E. Zapewnienie pomocy finansowej dla podmiotów organizujących i prowadzących zajęcia podczas trwania wypoczynku zimowego i letniego w placówkach opiekuńczo - wychowawczych i oświatowych, w czasie których realizowane będą programy profilaktyczne.
- F. Współfinansowanie szkoleń osób podnoszących kwalifikacje zawodowe w zakresie profilaktyki obejmującej problematykę uzależnień, przemocy itp. w szczególności dla członków GKRPA, nauczycieli i pedagogów szkolnych, pracowników MOPS i świetlic oraz straży miejskiej.
- G. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 *ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. z późniejszymi zmianami*, w tym prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych. W przypadku

stwierdzenia naruszenia przepisów ustawy kierowanie wniosków do organów ścigania i podejmowanie działań w kierunku wygaszenia zezwolenia na sprzedaż alkoholu.

- H. Kontynuowanie współpracy z lokalnymi mediami w zakresie podejmowania działań w obszarze profilaktyki uzależnień i promowania postaw prozdrowotnych na terenie miasta i gminy Kolbuszowa.
- I. Zorganizowanie regionalnej konferencji na temat zagrożeń związanych z hazardem i innymi uzależnieniami behawioralnymi.
- J. Wznowienie prenumeraty specjalistycznych publikacji z których /w poprzednich latach/ korzystali członkowie GKRPA.
- K. Zwiększenie kontroli punktów sprzedaży alkoholu, gdzie osoby niepełnoletnie mogą dokonać zakupu takich produktów jak alkohol czy wyroby tytoniowe. Nacisk powinien być kładziony również na każdorazowe sprawdzanie dowodu osobistego młodych klientów przez sprzedawców w razie próby zakupu tych używek.

UWAGI:

- O skuteczności programów profilaktycznych przesądza potrzeba cyklicznie powtarzających się systemowych działań wychowawczych. Optymalna ilość czasu na zrealizowanie działań programowych powinna wynosić 10–15 godzin w roku.
- Skuteczne strategie profilaktyczne to trening kompetencji psychospołecznych, czyli nauka: radzenia sobie z emocjami i stresem; porozumiewania się i utrzymywania dobrych relacji interpersonalnych; podejmowania decyzji i rozwiązywania problemów; twórczego i krytycznego myślenia; samoświadomości i empatii.
- W przypadku dzieci i młodzieży zasadne jest podniesienie poziomu wiedzy dotyczącej zagrożeń związanych z uzależnieniami behawioralnymi oraz mechanizmu uzależnienia od czynności, w tym: psychoedukacja w zakresie problematyki uzależnień behawioralnych, rozwijanie świadomości zagrożenia jakim jest nadmierne zaangażowanie multimedialne.

2. Działania na rzecz osób z problemem uzależnień:

- A. W ramach dyżurów członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w prowadzonym punkcie informacyjno - interwencyjnym, przeprowadzanie rozmów o charakterze wspierającym z osobami wezwanymi, co do których istnieje prawdopodobieństwo, że mogą być osobami uzależnionymi. Motywowanie do podjęcia terapii, specjalistycznego leczenia odwykowego, udziału w grupach wsparcia, itp.
- B. Prowadzenie porad telefonicznych w czasie trwania dyżurów Komisji w każdy wtorek. Propagowanie na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Kolbuszowej oraz w lokalnej prasie informacji w w/w sprawie.
- C. Finansowanie pobytu w Izbie Wytrzeźwień w Rzeszowie osób w stanie nietrzeźwym dowiezionych z terenu miasta i gminy Kolbuszowa (dotyczy nieściągalnych wierzytelności w trybie egzekucji), zgodnie z zawartym porozumieniem. Zapraszanie na rozmowy motywujące do podjęcia terapii /w ramach pełnionych dyżurów/.
- D. Współpraca z policją, służbą zdrowia, pracownikami miejsko - gminnego ośrodka pomocy społecznej, ośrodka interwencji kryzysowej, szkół i placówek oświatowych i poradni psychologiczno - pedagogicznej w celu zwiększenia skuteczności interwencji wobec zachowań osób znajdujących się pod wpływem alkoholu, w ramach procedury Niebieskiej Karty oraz innych przestępstw i wykroczeń popełnionych przez sprawców będących pod wpływem środków psychoaktywnych.
- E. Kierowanie osób nadużywających alkohol zgodnie z art. 24 *ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. z późniejszymi zmianami* na badanie przez biegłych : psychologa i psychiatrę. Ponoszenie kosztów dotyczących sporządzanych przez nich opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.
- F. Na podstawie art. 26 *ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. z późniejszymi zmianami* kierowanie wniosków do sądu i prokuratury o zobowiązanie do leczenia odwykowego w placówce ambulatoryjnej lub oddziale stacjonarnym. Pokrywanie związanych z tym kosztów sądowych.
- G. Utworzenie punktu konsultacyjnego, który zaoferuje kompleksową pomoc doradczą i terapeutyczną dla dzieci, młodzieży i dorosłych uwikłanych w problematykę uzależnień - 1 x w miesiącu. Dyżur specjalisty z zakresu diagnozy i terapii uzależnień.

3. Działania na rzecz rodzin z problemem uzależnień i przemocy

- A. Udział członków GKRPA w grupach roboczych związanych z procedurą Niebieskiej Karty - realizowanie zadań wyznaczonych przez grupę.
- B. W ramach dyżurów członków GKRPA prowadzenie rozmów o charakterze wspierającym z osobami wezwanymi i zgłaszającymi się dobrowolnie (w poszukiwaniu pomocy). Motywowanie ich do korzystania z terapii i pomocy psychologicznej. Zachęcanie do korzystania z pomocy terapeutycznej rodzin z problemem uzależnień i przemocy, motywowanie do udziału w grupach wsparcia, zasięgnięcia porad prawnych.
- C. Dofinansowanie działalności jadłodajni funkcjonującej pod patronatem "CARITAS" w Kolbuszowej oraz Świetlicy Profilaktyczno - Wychowawczej Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej w Kolbuszowej, a także innych form wsparcia rodzin będących w potrzebie i profilaktyki uzależnień realizowanych przez tego typu organizacje.

4. Funkcjonowanie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kolbuszowej

W skład Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wchodzi osoby posiadające podstawową wiedzę na temat problematyki uzależnień, przemocy w rodzinie, zgodnie z wymaganiami *ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r.* z późniejszymi zmianami oraz zgodnie z zaleceniami Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

- A. Do zadań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zgodnie z zapisami *ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r.* z późniejszymi zmianami należy:
 - a) podejmowanie działań zmierzających do podjęcia terapii odwykowej przez osobę uzależnioną,
 - b) kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych,
 - c) organizowanie szkoleń dla osób prowadzących detaliczną sprzedaż napojów alkoholowych oraz działalność gastronomiczną, zgodnie ze zgłaszanymi potrzebami,
 - d) wydawanie opinii dotyczących zgodności lokalizacji punktów sprzedaży z uchwałami Rady Miejskiej w Kolbuszowej dla przedsiębiorców ubiegających się o zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych,
 - e) opiniowanie wniosków dotyczących przyjmowania do wykonania szczegółowych zadań określonych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii oraz Uzależnieniom Behawioralnym na terenie miasta i gminy Kolbuszowa

- B. Posiedzenia Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych odbywają się 1 raz w miesiącu. W wyjątkowej sytuacji, w zależności od potrzeb, dopuszcza się zwołanie dodatkowego posiedzenia.
Członkowie GKRPA pełnią dyżury w punkcie informacyjno - interwencyjnym dla osób z problemem uzależnień, z terenu gminy Kolbuszowa w każdy roboczy wtorek. W przypadku trudnych spraw dyżury będą pełnione przez dwóch członków Komisji w celu skuteczniejszej pomocy czy interwencji, a także zapewnienia bezpieczeństwa osób dyżurujących.
- C. Wynagrodzenie brutto dla przewodniczącego i członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kolbuszowej wynosić będzie :
- za udział w posiedzeniu Komisji :
 - w kwocie 290 złotych (brutto) – dla Przewodniczącego Komisji,
 - w kwocie 270 złotych (brutto) – dla członków Komisji
 - za pełnienie dyżuru - w kwocie 270 złotych (brutto),
 - za wykonywanie innych prac (np. kontrolach, itp.) w Komisji - w kwocie 270 złotych (brutto)

Sporządziła: GKRPA w Kolbuszowej w dniu 07 lutego 2022 r.